

ΕΡΜΗΣΙΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Δ'.

Οἱ Μινύαι.

Ἐν τοῖς τῷ Ἀπόλλωνι ἐν τῇ δυσμικῇ Ἑλλάδι ἐγνηγεμένοις βωμοῖς ἀρχαιότατοι ἦσαν οἱ κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πηνειοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου.

Ὁ Παγασητικὸς κόλπος, μικρὰ τις μεσόγειος θάλασσα, περιβεβλημένη ὑπὸ δασωδῶν ὄρεων, ἦν προσφορώτατος εἰς τὰς πρώτας τῆς ναυσιπορίας ἀποπειράς. Ἐν τῇ χώρᾳ διετηρεῖτο ἡ ἀνάμνησις τοῦ πρώτου πλοίου, ὅπερ, ναυπηγηθὲν ἐκ τῶν δασῶν τοῦ Πηλίου, ἀπετόλμησε τὸν ἐκτὸς τῶν γαληναιῶν ὑδάτων τοῦ ὄρου πλοῦν, ὁ πρῶτος δὲ ναυτικὸς λαὸς, ὃς ἅπαντ' ἐν τῇ δυσμικῇ ἀκτῇ τοῦ Αἰγαίου, ὡς καὶ ὁ πρῶτος, ὃς διακρίνεται μετὰ ἰδίου ὀνόματος καὶ ἰδίας ἱστορίας ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ πεδίου τοῦ πελασγικοῦ παρελθόντος, εἶναι ἡ φυλὴ τῶν Μινυῶν¹. Ἐν τοῖς ἡρώων ἀντῶν διαπρέπουσιν ὁ Ἴαδων καὶ Εὐνεως ὁ υἱὸς τοῦ Ἴαδωνος, ὃς ἐμπορεύεται μετὰ τῶν Φοινίκων τε καὶ Ἑλλήνων ἀδιακρίτως², ὁ «τοῦ πόντου ποδοκέσματος δρομεὺς» Εὐφημος³, ἰὼς καὶ ὁ πλοηγὸς Ἐργίνος, ἀνίκων ἐσαύτως τοῖς μύθοις τῆς Μιλητοῦ⁴. Αἱ τῶν Ἀργοναυτῶν θεότητος, ἀπὸ τοῦ Ποσειδῶνος μέχρι τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ Γλαῦκος ὡς καὶ ἡ Λευκοθέα, εἶναι αἱ τῶν ἀσιατικῶν φυλῶν⁵. Τὰ δημῶδη περὶ τῆς Ἀργοῦς ἄσματα, τὰ ἀρχαιότατα λυρικά ποιήματα τῆς Ἑλλάδος, ὧν θὰ ἰδυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν τὸ περιεχόμενον⁶, ἔμνουσι τὸ ἀδάμαστον θάρος τῶν τολμηρῶν ναυαγῶν, ὧν τὸς ἀγῶνας ἐπικερδῆς ἐπέσπεψε νίκη. Περιγράφοντα ἡμᾶς διὰ θαυμάλιον περιπετειῶν, διαγράφουσιν ἡμῖν τὴν εἰκόνα τῶν ναυτικῶν ἐκστρατειῶν καὶ πολέμων, ἀπὸ μακροῦ οἰκείων τοῖς ἀσιατικοῖς φύλοις, οἷς δὲ τολμηροὶ ἑταῖροι, ἐκ τῆς δυσμικῆς Ἑλλάδος προελθόντες, ἤρχοντο συντασσόμενοι. Τὸ πλῆρωμα καταρτίζεται ἐξ ἡρώων, ἐλθόντων ἐκ πασῶν τῶν ἀκτῶν, καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς μεσογαίας τῆς χώρας ἄλλ' ἐν πᾶσι τοῖς ὄμηροις, ἅτινα ἀναφέρονται ὡς παραγόντα Ἀργοναυτῶν, ἀνευρίσκονται τὰ ἴχνη ὑπερθάλασσιον μεταναστάσεως, ὡς π. χ. ἐν Φιλοῦντι καὶ Τεγέᾳ, ἐν Θεσπιαῖς, πόλει οἰκουμένη ὑπὸ Ἰώνων, καὶ διὰ τῶν ἀκτῶν τῆς Αἰτωλίας. Τὸ τέρας τῆς ἐκστρατείας εἶναι μισθῶδες τις χώρα, ὀνομαζομένη Αἶα, ὅτε μὲν ἐνταῦθα, ὅτε δὲ ἀλλαχοῦ τασσομένη⁷. Ἡ ναῦς ἐξέρχεται ἐκ τοῦ Αἰγαίου καὶ ζητεῖ νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὸν Πόντον. Ἦδη τὸ ἀσσυριακὸν κράτος εἶχεν ἐπεκτείνει τὰς κατακτήσεις αὐτοῦ μέχρι τοῦ Εὐξείνου καὶ προκαλεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας διεθνῆ κίνησιν, ἧς καὶ αὐτοὶ οἱ Φοινίκες μετέσχον. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται πῶς ὁ Φοῖ-

νὴς Φινεύει εἶναι ὁ θυρωρὸς τοῦ Εὐξείνου καὶ ὁ τῶν ὑδρογραφικῶν αὐτοῦ γνώσεων μεταδιδούς τῇ ἀπειρία τῶν Ἑλλήνων. Αἱ ναυτικά αὐτὰ σχέσεις διέδωκαν θρησκευτικὰ τινὰ ἔθιμα, εἰλημμένα ἐκ τῆς λατρείας θεοῦ αἰμοδιψοῦς, ὃς ἐν τούτοις, ὡς ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, ἐπιτρέπει τὴν κατεύνασιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τοῦ αἵματος τράγου².

Ὁ μῦθος παρίστανει τὴν Ἀργὴν ἐκπλέουσαν ἀπὸ διαφόρων λιμένων, ἐκ τῆς θεσσαλικῆς Ἰωλκοῦ, ἐκ τῆς Ἀθηδόνος καὶ ἐκ τῶν Σιφῶν τῆς Βοιωτίας³, κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ ὁ Ἴαδων ἦν οἶκος ἐν τε Λήμνῳ καὶ ἐν Κορινθῳ, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Πηλίου, διατριβῶν, πράγμα, ὅπερ προδήλως ἀποδείκνυσιν ὅτι τὰ διάφορα τῶν ἀκτῶν σημαῖα ὑπέστησαν τὰς αὐτὰς ροπὰς. Ἐν τούτοις ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μινυῶν, ὁ τῶν Ἀργοναυτῶν μῦθος προσέλαβε τὴν τελείαν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν. Οἱ Μινύαι ὡσαύτως εἶναι καθ' ἡμᾶς οἱ πρῶτοι προσωθήσαντες τοὺς πρὸς τὴν ἀκτὴν ἐνιδρυμένους λαοὺς καὶ δι' αὐτῶν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἑλλάδα.

Οἱ Μινύαι διεσπάρησαν κατὰ γῆν τε καὶ θάλασσαν. Ἐνέβαλον εἰς τὰς γονίμους τῆς Βοιωτίας πεδιάδας καὶ ἐνιδρύθησαν ἐν τῇ ἐλώδει κοιλίᾳ τῆς Κοπαίδος πρὸς μεσημβρίαν. Αὐτοὶ νεοὶ κίνδυνοι καὶ νεοὶ πόνοι ἀνέμενον αὐτοῖς. Δὲν ἐβράδυναν νὰ παρατηρήσωσιν ὅτι εἶχον πατήσει ἐπὶ κινουμένου καὶ ἀπίστου ἐδάφους, ἀπροσδοκίως τῶν εὐφῶρων αὐτῶν ἀγρῶν μεταβληθέντων εἰς νοσηρὰ τέλματα. Οἱ Μινύαι κατενόησαν ὅτι πρὸς χρησιμοποίησιν τοῦ ἐδάφους τούτου ἀπόλυτος ἦν χρεια νὰ διατηρῶσιν ἀνοικτὰς τὰς ὑπὸ τῆς ἕψεως ὀρωρυγμένας ἄλλ' εἰς αἰθιδίας καταχώσεις ἐκτεθειμένας σήραγγας ἐκροῆς. Ἐπὶ τῆς περιφέρειας τοῦ σπουδαιοτάτου τῶν ὑπογείων τούτων ἀγωγῶν, ἐκείνων, δι' οὗ ὁ Κηφισὸς ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν, ὠρυξαν σειρὰν καθέτων φρεάτων, ἅτινα χωροῦσι μέχρι τοῦ βυθοῦ τῆς σήραγγος καὶ ἐπιτρέπουσιν οὕτω τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ τὸν καθαρισμὸν αὐτῆς. Πρὸς τοῖς ἐπὶ τοῦ βράχου ἐκτελεσθεῖσι γιγαντίοις τούτοις ἔργοις κατεσκεύασαν πελωρίους φραγμοὺς πρὸς συγκράτησιν τῆς πλημμύρας τοῦ θαλασίου ὕδατος καὶ διεύθυνσιν αὐτοῦ πρὸς τὰς προηγούμενας εὐρυθειδίας διώρυγας, ἔργα ταῦτα θαυμάσια, δι' ὧν μεταμόρφωσαν τὴν χώραν, γενομένην αὐτῆς σύμμερον βορβορώδη καὶ νοσηρὰν⁴, εἰς πηγὴν εὐημερίας καὶ δυνάμεως.

Οἱ Μινύαι, ἐγκαταλιπόντες διὰ τὸ λίαν κατατρύχόμενον τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν τοῦ βοιωτικοῦ βαθυπέδου, ἴδρυσαν νέαν πόλιν πρὸς δυσμάς. Αὐτόθι περατοῦται μακρὸς τις λόφος, προεκβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ὄγκου τοῦ Παρνασοῦ, ὃν δὲ ὁ Κηφισὸς περιβάλλει διαγράφων ἡμικύκλιον. Κάτωθι τῶν τελευταίων αὐτοῦ κλιτύων κεῖται σήμερον ἡ κώμη Σκριποῦ. Ἄμα ὡς ὑπερβῆ τις τὰς καλύβας ἀναρριχώμενος τὰ ὑψόμενα, πατεῖ τὰ ἴχνη ἀρχαίων οἰκοδομῶν μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, ἧτις ἀποβαίνει προσετὴ μόνον διὰ κλίμακος ἐκατὸν βαθμίδων, λελαξευμένων ἐν τῷ βράχῳ, καὶ συνίστησιν οἶον σκοπιὰν φρουρίου. Αὐτόθι κεῖται ἡ δευτέρα ὑπὸ τῶν Μινυῶν ἐν Βοιωτίᾳ κτισθεῖσα πόλις καὶ Ὀρχομενίς, ὡς ἡ πρώτη, ὀνομασθεῖσα. Ἡ ἡγεμονικὴ αὕτη ἔδρα, ἡ οὕτως ὑπερηφάνως δεσποζουσα τοῦ βαθυπέδου τῆς λίμνης, εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν ἐν Ἑλλάδι ὠχυρωμένων περιόλων. Μικρὸν ἀνωτέρω τῶν ἀθλιῶν πλινθίων καλυβῶν προκύπτει τοῦ ἐδάφους πελώριος μαρμάρου ὄγκος ὑπερεῖκοσι ποδῶν μήκους, καλύπτων τὴν εἰσοδὸν κυκλοτεροῦς τινος οἰκοδομῆς. Οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν «Θησαυροφυλάκιον τοῦ Μινύου» τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὑπὸ τὸν θόλον τοῦ ὁποῖοι οἱ

1) Περὶ Μινυῶν καὶ Ἰώνων ἴδε E. Curtius, *Ionier vor der ionischen Wanderung*, σ. 24.

2) O. Müller, *Orchomenos und die Minyer*, σ. 298.

3) Ἀπόλλων, ὁ Ρόδ., Α', 179.

4) Περὶ τοῦ Ἐργίνου, ὄντος ταυτοχρόνως Μινύου καὶ Ἰωνος τῆς Μιλήτου, ἴδε Buttman, *Mythologus*, Β', 208, περὶ τοῦ Ἀμφίωνος δὲ ὡς ἰσχυροῦ τῶν Μινυῶν βασιλέως καὶ υἱοῦ τοῦ Ἴαδωνος, O. Mueller, *Orchomenos*, σ. 231, καὶ παραβολὴν τοῦ Ἰακωλιδὸς πρὸς τὸ Ἰάονες, E. Curtius, *Ionier*, σ. 51.

5) Περὶ τῆς ἐν Μιλήτῳ Λευκοθέας ἴδε *Zeitschrift für Alterthumswissenschaft* 1841, σ. 557.

6) Ὀμῆρ. Ὀδυσ., Μ, 70.

7) Περὶ τῆς Αἶας, χώρας θαυμασίας, μεμαχρυσμένης καὶ ἀορίστου, ἴδε O. Mueller, *Orchomenos*, σ. 274. Deimnig, *Leleger*, σ. 172.

1) Γῆς τοῦ Ἀγῆνορος ἢ τοῦ Φοίνικος (L. Preller, *Griech. Mythol.*, II², σ. 330).

2) Περὶ τοῦ Λαφυστίου ἄγους ἴδε Preller, ἐνθ. ἀνωτ., σ. 310 καὶ ἐξῆς.

3) E. Curtius, *Ionier*, σ. 25. Περὶ τοῦ μύθου δὲ τῶν Ἀργοναυτῶν, υἱοθετηθέντος ἐν Κυζίκῳ, ἴδε Kirchoff, *Monatsberichte der Berlin. Akad.*, σ. 578.

4) Ὅτε ὁ συγγραφεὺς συνέτασσε τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, οὐπω εἶχον ἐπιχειρηθῆναι τὰ εἰς ἀποξήρανσιν τῆς Κοπαίδος ἔργα, ὧν ταχέως ἐπίτεται ἡ αἰσία διεκπεράτωσις. — Στράβ. σ. 407.

5) Περὶ τῆς τοποθεσίας τοῦ Παλαιῦ Ὀρχομενοῦ ἴδε Ulrichs, *Reisen und Forschungen in Griechenland*, I, σ. 218.

τῆς ἀρχαιοτέρας ἐποχῆς βασιλεῖς ἐδώρευον, ὡς ἐλέγετο, τὸν περιδεδεύοντα χρυσοῦν καὶ ἄργυρον αὐτῶν· ἐκ τοῦ σεμνοῦ δὲ τούτου ἐρειπίου ἐκρινον τὴν λαμπρότητα τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἠγνούμενου Ὁρχομενοῦ. Αὐτόθι ὡσαύτως ἐλατρεύοντο ὡς γονιμοποιοὶ τῆς φύσεως δυνάμεις αἱ Χάριτες, αἱ «μελωδικαὶ βασιλίσσαι τοῦ λαμπροῦ Ὁρχομενοῦ καὶ τῶν παλαιγόνων Μινυῶν ἐπίσκοποι»¹.

Καὶ ἐν Βοιωτίᾳ οἱ Μινυαὶ διετήρησαν τὸν πρὸς τὴν ναυσιπορίαν ἔρωτα, οὕτω δὲ εἶχον ναυτικούς σταθμούς ἐν τῇ ἐκβολῇ τοῦ Κηφισοῦ, ὡς κατ' ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς ἀκτῆς, καὶ μετέδχον τῶν ἀρχαιοτάτων ναυτικῶν συμπολιτειῶν· ὡς δὲ ἡ τε Βοιωτία καὶ ἡ Θεσσαλία εἶχον ἀποθῆ αὐτοῖς μία καὶ ἡ αὐτὴ χώρα, κατὰ τὰ αὐτὰ οἰκογένεια, προεβλήθησαν ἐκ τῶν κόλπων αὐτῶν καὶ ἐμφεροῦμενοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος, διεσπάρθησαν μακρὰν κατὰ τὴν περιχώρον καὶ ἤσκησαν μέχρι τῆς Πελοποννήσου ὀριστικὴν τινα ῥοπὴν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν πολιτειῶν. Ἄφ' ἐτέρου ἦν ἐσχηματισμένη ἐν αὐτῇ τῇ Βοιωτίᾳ, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν δὲ μέρος αὐτῆς, τὸ ἐκτὸς τοῦ βαθυπέδου τῆς Κοπαίδος, δυνάμεις τις ἀνεξάρτητος τοῦ Ὁρχομενοῦ, ἀλλ' ἦτις καὶ αὕτη ἐξῆλθεν ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ ἀσιατικοῦ ἀλιπέδου κομισθέντων σπερμάτων.

Ε'.

Οἱ ἐν Θύβαις ἀπόγονοι τοῦ Κάδμου.

Ὁ τοῦ Εὐρύπου πορθμὸς ἀναγκαίως ἤσκει ἰδίον τι ἐπὶ τῶν ναυτικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς θάλαττον. Οὗτοι εὐρίσκον αὐτόθι βαθεῖαν καὶ ἡρεμον διόρυγα, ἐπιτρέπουσαν αὐτοῖς νὰ διέρχωνται, οὕτως εἰπεῖν, τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν. Δεξιᾷ παρέπλευον τὴν νῆσον Εὐβοίαν μετὰ τῶν ὁρέων αὐτῆς, τῶν ὁσῶν, ἅτινα ἦσαν οἱ ἀνεξάντλητοι τῶν ναυπηγείων προμηθευταί, καὶ τῶν μεταλλείων χαλκοῦ καὶ σιδήρου, πρώτων ἐκμεταλλευθέντων ἐν τῇ δυσμικῇ Ἑλλάδι, τῆς ἐστίας δὲ, ἀφ' ἧς ἡ μεταλλουργικὴ βιομηχανία διεδόθη ἐν ταῖς μεσημβριναῖς χώραις.

Κατὰ τὸ στενωπὸν τοῦ πορθμοῦ ἠγείρετο ἡ Χαλκίς μετὰ τῆς πηγῆς αὐτῆς Ἀρεθούσης, ἡ Χαλκίς, ἡ τοῦ Δελφίνου Ἀπόλλωνος ἕδρα, ἀρχαιοτάτη δὲ τῶν ἐλλήνων καὶ φοινίκων ναυτῶν ἐντευκτήριον².

Ἀριστέρᾳ ἐκτείνεται ἡ παραλία τῆς Βοιωτίας, παρέχουσα ἐξαιρετὰ ἀγκυροβόλια, οἷον ἡ Ὑρίη καὶ ἡ Αὐλίς, ὧν δὲν ὑπῆρχε τόπος εὐθετώτερος εἰς τὴν ἀλείαν τῶν ἰχθύων καὶ τῶν κογχυλίων καὶ τὴν συγκομιδὴν τῶν σπόγγων· καὶ ὁ περὶ τοῦ Γλαύκου δὲ μῦθος, ἐν τῇ Εὐρύπῳ διαδραματιζόμενος, δεκνύει τὴν βιομηχανικὴν δραστηριότητα τῶν ἀλιέων, οἵτινες ἀπὸ ἀμνημονεῦτων χρόνων ἔξουν ἐπὶ τῶν θινωδῶν ἀκτῶν τῆς Ἀνηδόδος³. Ἐν τούτοις τὰ χωρία ταῦτα δὲν περιελάμβανον σχεδὸν σπουδαῖα ἰδρύματα, οὔτε γῆν ἀρόσιμον, οὔτε βοσκὰς ἔχοντα.

Ὁ τι ἔλειπεν ἐπὶ τῆς παραλίας, τοῦτο οἱ ἄποικοι εὐρίσκον ὥραε τινὰς ἀπώτερω, ὅτε, διαβάντες γραμμὴν τινα ἀγόνων θινῶν, περιῆγον τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ βαθυπέδου τῆς Ὑλικῆς. Ἡ λίμνη αὕτη δι' ὑπογείων σπηραίων συγκοινωνεῖ τῇ Κοπαίδι, ἀλλ' ἀντὶ ἔλους βορορῶδους ὑπάρχει αὐτόθι ὑδρο διαφανές, ἀηρ καθαρὸς καὶ εὐφωρὸς περιχώρος. Πρὸς μεσημβρίαν μάλιστα εὐρεῖα πεδιάς, κεκαλυμμένη ὑπὸ παχέος στρώματος φυτικῆς γῆς, ἐκτείνεται μέχρι τῶν πρώτων προπόδων τοῦ Τευμησοῦ. Καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ λόφοι δὲν εἶναι βραχῶδεις καὶ ψαλακροί, ἀλλὰ καλῶνται ὑπὸ γῆς καὶ αὐλακοῦνται ὑπὸ φεράγγων, ἐν αἷς ἀφθόνοις ἀναβλύζουσιν αἱ πηγαὶ καὶ τὰ γυῖα· ὁ Ἴσμνός καὶ ἡ Δίρκη, διαρροῦσάντες παραλλήλως ὕλομανές τὴν βλάστησιν πεδίου, ἐμβάλλουσιν εἰς τὴν λίμνην. Ἐνταῦθα ὁ Κάδμος φονεύει τὸν δράκοντα, τὸ κακοποιὸν τῆς χώρας πνεῦμα, μεθ' ὃ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ περιβαλλομένων ὑψωμάτων ἰδρύει τὴν ἀκρόπολιν Καδμείαν.

Ἐν τῇ τῶν βοιωτικῶν Θηβῶν ἀκρόπολει ἀναπτύσσεται πληροῦστερον ἢ ἀλλαχού ὁ πλοῦσιος ἀμυγρὸς τῶν μύθων, τῶν πρὸς

τὴν Ἀνατολὴν μεταφερόντων τὸν νοῦν. Πᾶσαι αἱ ἀνατολικαὶ ἐπινοήσεις σχετίζονται πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Κάδμου· ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐκαλεῖτο καδμεία γῆ ἢ ἄργιλος ἐκεῖνη, ἣν μετεχειρίζοντο εἰς καθαρισμόν τοῦ μεταλλεύματος τοῦ χαλκοῦ¹, ἢ ἐν τῷ πολεμικῷ ὄπλισμῷ χρῆσις τοῦ μετάλλου ἦν τούτου ἐπινοήσις, δύναται τις δὲ νὰ φαντασθῇ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ, τοὺς Καδμείωνας, ὡς γενεὰν ἡγεμόνων, ὄπλισμένων διὰ στίλβοντος χαλκοῦ, διὰ πορφύρας δὲ καὶ χρυσοῦ κεκοσμημένων. Παρὰ τῷ Κάδμῳ οἱ Βοιωτοὶ Τελχίνες, τὰ γοπτευτικά τῶν Ἀνατολιτῶν πνεύματα, ἀναμνησκουσιν ὡσαύτως τὴν ἐκ Χαλκίδος εἰς Θήβας εἰσαγωγὴν τῆς μεταλλουργικῆς βιομηχανίας. Πρὸς τούτοις ὁ Κάδμος εἶναι ὁ εὐρέτης τῆς γραφῆς, ὡς ἐν Ἀργεὶ ὁ Παλαμίδης, ὡς ὁ ἀργεῖος Δαναὸς ἐγκατέστησε τεχνιτῶν ἀρδευτικὸν σύστημα, καί, ὡς οἱ λύκιοι ἤρωεσθαι ἀρχιτέκτον καὶ μηχανικός, διότι ὁ ἰκανὸς χθαμαλὸς βουνός, ἡ θέσις τοῦ ὁποίου ἐν μέσῳ γονίμου χώρας προεκάλεσε τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἰδρυσιν τῆς ἀκροπόλεως τῶν Θηβῶν, εἶχεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον χρεῖαν τεχνιτῶν ὄχρωμάτων· τέλος ὁ Κάδμος συνελπηγάτο εἰς τὴν χώραν τῶν Γεφυρείων οἰκοδόμους προχωμάτων καὶ ὑδροφρακτῶν.

Ἐκ πασῶν τῶν παραδόσεων προκύπτει ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παρήχθη ζωηροτάτη τις μετανάστασις, συρροή τις ἀποίκων, ἀφικόμενων κατὰ διαφόρους ἐποχὰς καὶ ἐκ διαφόρων χωρῶν. Δικαιούμεθα ν' ἀποδεχθῶμεν ἀρχικόν τινα πυρρῆνα καθαρῶν Σημιτῶν, ἐκ Σιδῶνος καὶ Τύρου καταγομένων³. Τὴν παρουσίαν τοῦ σιδωνικοῦ στοιχείου διαβλέπει τις ἐν τῇ λατρείᾳ τῆς σεληνιακῆς θεᾶς Εὐρώπης⁴, τὴν τοῦ συριακοῦ δὲ ἐν τῇ τοῦ Ἡρακλέους, δὲ ἐλάτρευον ὑπὸ τὸ ὄνομα Μέγκαρ ἢ Μάκαρ, ὄνομα ἀνευρισκόμενον ἐν τῇ κλίσει τῆς «νῆσου Μακάρων», δι' ἧς ὤριζον τὴν θηβαϊκὴν ἀκρόπολιν, μεμονωμένῃ ἐν μέσῳ ζώνης χειμάρρων⁵.

Τοῖς Φοινίξιν ἠκολούθησαν ἄλλοι ἄποικοι, ἀπελθόντες ἐκ διαφόρων σημείων τῆς ἐλληνικῆς Ἀνατολῆς, μάλιστα δὲ τῆς Κρήτης. Ἐκεῖθεν παρίσταται ὁ Ραδάμανθους μεταναστεύσας εἰς Βοιωτίαν, παρὰ τὴν Ἀλιάργον δεικνυμένου τοῦ τάφου αὐτοῦ, σκιαζομένου ὑπὸ τῶν εὐωδῶν κλάδων τοῦ στύρακος, οὗ τὸ φυτόν προήρχετο ὡσαύτως ἐκ Κρήτης⁶. Ἡ τῶν Καδμείωνων γενεά, ἣτις κατέχει τὴν Καδμείαν, εἶδε διαμφοδότην τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς ὑπὸ νεωτέρων γενεῶν. Νεὰς τινὸς δυναστείας εὐρίσκωμεν ἡγουμένους τοὺς δύο ἀδελφοὺς Ἀμφίωνα καὶ Ζῆθον, τοὺς Βοιωτοὺς τούτους Διοσκούρους. Οὗτοι προσωποποιοῦσι νέαν τοῦ πολιτισμοῦ προδοδον, νέον αἶδνα. Εἶναι συγγενεῖς τοῖς Πελοπίδασι καὶ μετέδχον τῆς ἱστορίας τῆς Νιόβης. Ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Ἀμφίωνος ἡ λυδικὴ λύρα γοπτεῖται τὰς καρδίας τῶν βροτῶν, τὸ θέλγητρον δὲ τῶν συμφωνιῶν αὐτοῦ συγκινεῖ τοὺς λίθους, οἵτινες αὐτόματοι τάσσονται εἰς κανονικὰ στροφάματα. Ὁ πολιτισμὸς, δὲν ἐκπρόσωπεῖ, ἔχει τὴν κοιτίδα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀλιπέδου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας⁷.

Ὁ Ἀμφίων καὶ ὁ Ζῆθος μεγεθύνουσι τὴν πόλιν. Περὶ τὴν Καδμείαν διαγράφεται περίβολος εὐρύτερος, προστατεύων φιλοπόνου λαοῦ, συνθηροισμένου κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς ἡγεμονικῆς κατοικίας, ἐπὶ τὰ πύλαι δὲ παρέχουσι διοδον ταῖς ὁδοῖς, αἵτινες ἀπὸ τοῦ κέντρου προεκτείνονται πρὸς πᾶσας τὰς διευθύνσεις.

Ὁ ἀριθμὸς ἐπτὰ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν ταῖς χορδαῖς τῆς λύρας τοῦ Ἀμφίωνος, εἶναι ἀριθμὸς ἱερός. Ἀνταποκρίνεται πρὸς τοὺς

1) Πλιν. XXXIV, 100.

2) Ἴδε Ἡσύ. ἐν λ. Κ ἀ δ μ σ ς, δ ὄ ρ υ, λ ὄ φ ο ς, ἀ σ π ῖ ς, Κρήται. Ἡβλ. καὶ O. Müller. *Orchomenos*, σ. 212.

3) Τὸ ὄνομα τῶν Θηβῶν εὐρίσκεται ὡσαύτως ὡς ὄνομα πόλεως ἐν Ἀσίᾳ. Ἡ ὁ π ο λ α κ ῖ η Θ ἡ β ῆ (Ὁμηρ. Ἰλ. ἀ δ. Ζ. 397) ἦν φοινικικὸν ἴδρυμα.

4) Περὶ τῆς Εὐρώπης ἴδε De Vogüé (*Journal Asiatique*. 1867, Αὐγούστος, σ. 149). — Ἡ Τελχινία Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Λινδία Ἀθηνᾶ εἶναι αἱ αὐταὶ τῇ Ἀστάρτῃ.

5) Περὶ τῆς ν ἡ σ ο ὦ Μ α κ ἄ ρ ω ν ἴδε σχετικὴν σημείωσιν ἐν ταῖς ἐμπροσθεν.

6) Περὶ τῶν σχέσεων τῶν Θηβῶν πρὸς τὴν Κρήτην ἴδε Welcker, *Ueber eine Kretische Colonie in Theben*. 1824.

7) Ἀμφίων ὁ Ἰασιός (Ὁμηρ. Ὀδυσ. Α. 283) εἰσάγει τὴν λυδοφρυγικὴν ἀρμονίαν (Stark, *Niobe*, σ. 375).

1) Πινδ., Ὁλυμπ., XIV, 5.

2) Stark, *Methodolog. Parallelen*, σ. 66.

3) O. Müller, *Orchomenos und die Myner*, σ. 23.

πλανήτας, οὐς ἐγνώσκον οἱ Βαβυλώνιοι καὶ οὐς ἐλάτρευον μετὰ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ὡς οὐρανίας δυνάμεις, ἐφορούσας τὰς ἀνθρωπίνους τύχας. Ἡ βαβυλωνίος αὕτη λατρεία εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὑπὸ τῶν Φοινίκων, τὰ ἴχνη δὲ αὐτῆς οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ εἶδη προδιόδοι ἢ ἐν Θήβαις. Ἄλλ' αὐτόθι εὐρίσκειν τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἡ αὕτη λατρεία εἶχε μεταδοθῆ ὡσαύτως ὑπὸ τῶν Φοινίκων τοῖς Ἕλλησι ναύταις· διότι ἡ κάτω πόλις, ἦτις, ὡς αἱ πύλαι αὐτῆς δεικνύουσιν, ἦν ἀφιερωμένη ταῖς πλανητικαῖς θεότησιν, ἀνίκει ἀκριβῶς κατὰ τὰς αὐθεντικωτάτας μαρτυρίας νεωτέρου ἐποχῆς, ἥς δὲν δύναται ἡ κρατῆ ἀποκλειστικῶς τὸ φοινικικὸν πνεῦμα. Οὕτως αἱ ἀνατολικάι ροπαὶ ἐξηκολούθησαν ἐνεργοῦσαι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ σιδωνικοῦ πρακτορείου, ὅπερ δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς τὸν πυρῆνα τῶν Θηβῶν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συροῦς τῶν ἐκ Κρήτης καὶ Μικρῆς Ἀσίας ἀποίκων.

Μετὰ τὴν οικογένειαν τῶν διδύμων ἀνέρχονται ἐπὶ τοῦ θρόνου οἱ Καδμείωνες, ἀφικνούμεθα δὲ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Λαδάκου καὶ Λαίου. Ἡγεμόνες ἐγκληματῖα καταστρέφουσι τὴν χώραν, ὅπερ ὁ μῦθος ἐκφράζει διὰ τοῦ ἐμβλήματος τῆς Σφίγγος, εἰλημμένον ὡσαύτως ἐκ τῆς Ἀνατολῆς. Αἱ καδμείαι Θῆβαι βυθίζονται ἐν τῷ αἵματι καὶ τῇ φρίκῃ, ἀλλὰ, διασπαιόμενα αἱ θηβαϊκάι οικογένειαι, πεπροικισμένοι ὑπὸ ἐξαιρέτων ἀρετῶν, προβαίνουσι φέρουσαι μὲχρι τῶν μεσημβρινῶν χωρῶν, ὡς θὰ ἰδωμεν βραδύτερον, νέα σπέρματα πολιτισμοῦ.

Ὁ τῶν Θηβῶν μῦθος συνώψιδεν εἰς ἐκφραστικὰς γραμμὰς ἱστορικὰς περιόδους ἐπὶ πολλοῦς αἰῶνας διαρκεσάσας. Εἶναι ἡ διδακτικωτάτη εἰκὼν τῆς μεταβατικῆς περιόδου, τῆς μεταξὺ τοῦ πελασγικοῦ αἰῶνος καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας ἐκτεινομένης, ἡ σαφεστάτη δὲ ἰσότης τοῦ φοινικικοῦ ἀποικισμοῦ καὶ τῶν ἐπακολουθῶν αὐτοῦ. Ἐποχαί, οἶαι αἱ ὑπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Κάδμου ἐγκαινιζόμενα, καταπαύουσι τὰς ἀθάσας τέψεις τοῦ πατριαρχικοῦ βίου· οἱ νεήλυδες μετὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνωτέρου τινὸς πολιτισμοῦ κομίζουσιν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἄγνωστα τέως κακά, τὸν δόλον καὶ τὴν βίαν, τὴν ἀνθικότητα, ἐγκλήματα ἀνηκουστά, τὸν πόλεμον καὶ τὴν πενίαν. Ἡ θεία ὄργη καὶ ἡ ἀνθρωπίνη πονηρία, ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ ἀρὰ ἐξακοντίζουσιν ἐκ περιτροπῆς τοὺς κεραυνοὺς αὐτῶν. Αὕτη εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν ποιητῶν πλειστάκις ὑμνηθεῖσα δυστυχία τῆς φυλῆς τοῦ Κάδμου.

(Ἀκολουθεῖ).

Ἡ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΩΤΕΡΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ.

Πολλῶν ἡ δημοσιογραφία ἐπιλαμβάνεται ἐκάστοτε ζητημάτων εἴτε δ' εἰς ἐπιστήμας ταῦτα ἀνάγονται εἴτε κοινωνικὸν φέρουσι χαρακτῆρα, οὐκ εὐκαταφρόνητον προσκτῶνται ὠφέλειαν ὡς ἐκ τῆς ἐναλλαγῆς διαφόρων γωνιῶν τῶν εἰδῶν καὶ τῆς εὐρείας συζητήσεως, τὴν ὅποιαν ἡ δημοσιογραφία, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, δύναται ἐπ' αὐτῶν νὰ προκαλέσῃ. Ἐν τῷ σταδίῳ τῆς δημοσίας συζητήσεως κατὰ πολὺ ὑστέρησεν ἡ ἀρχιτεκτονική, ἐνῶ πρό πολλοῦ ὠφελεῖ νὰ ἐφελεκῆ τὴν μέριμναν τῶν ἀληθῶν αὐτῆς ἐργατῶν καὶ τὴν πρόσοχὴν τῆς κοινωνίας, διότι αὕτη μὲγάλως σχετίζεται πρὸς τὴν πρόοδον, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ καλλιτεχνικοῦ τῶν λαῶν αἰσθηματος. Φρονῶ δὲ ὅτι μετ' ἐμὲ καὶ ἄλλοι εἰδημονέστεροι μου θέλουσιν ἐξετάσει τὸ ζήτημα ἐμβριθέστερον καὶ ὅτι ἕκαστος τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώμας του θέλει ἐκθέσει, ὡς ἐκ τοῦ ὁποῖου ἡ τέχνη μὲγάλα θέλει πορισθῆ ὠφελήματα. Ἴνα δὲ ἐν ταῖς κρίσεσιν ἡμῶν, ταῖς διατυπωθησομέναις κατὰ τὴν ἐπισκόπην ἐκάστοτε οἰκοδομῆματος, καὶ τὴν ἐρευναν τῶν αἰτίων καὶ τῶν περιστάσεων, ὅσαι συνέδραμον πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τοῦ κτιρίου τὴν παράστασιν, καταληπτοὶ καταστήσωμεν, ἀνάγκη νὰ προτάξωμεν ἐν ὀλίγοις γενικὰς τινὰς περὶ ἀρχιτεκτονικῆς ἀρχάς, νὰ γνωρίσωμεν δηλονότι πόθεν αὕτη τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν, ποῦ ἢ τῆς μεγάλης

ταύτης τέχνης ἀποστολὴ καὶ πῶς οἱ διάφοροι τῆς οἰκουμένης λαοὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μὲχρι σήμερον περὶ αὐτῆς ἐσκέπτοντο.

Ἡ ἀρχιτεκτονική, ἦτις πρώτῃ ἐν ταῖς ὠραῖαις τέχναις τάσσεται, ἀρχεται τὰ πρώτῃ της ἔργα νὰ κτιζῆ ἀφ' ὅτου οἱ ἄνθρωποι συνῆλθον εἰς κοινωνίαν διὰ κοινῆς τινὸς περὶ θεότητος δοξασίας. Πρὶν ἢ δ' ἐγεροθῆ τῶν μνημείων, ὅσα τὴν εὐρεσιν ἀληθοῦς ἀρχιτεκτονικῆς μαρτυροῦσιν, ἀδύνατον ἦτο νὰ ὑπάρξῃσι πόλεις, ἐφ' ὅσον διὰ κοινῆς τινὸς δοξασίας οἱ ἄνθρωποι δὲν συνδέονται, λαὸν ἀκόμη δὲν ἀποτελοῦσι, διότι τὸ συμφέρον τὸ ὁποῖον χῆρον ἦντων αὐτοῦς, τοῦτο δύναται τὴν ἐπαύριον νὰ τοὺς διαλύσῃ. Θεῖαν ὅθεν ἡ τέχνη αὕτη ἔχει τὴν καταγωγὴν, διότι καὶ τὰ πρώτῃ της ἔργα εἰς τιμὴν τῆς θεότητος ἤγειρε, σκοτεινὰ μὲν εἰδέτι, ὡς σκοτεινὰ καὶ αἱ περὶ τοῦ Θεοῦ δοξασίαι τῶν ἡσάν. Ἐνόσω ὅμως οἱ λαοὶ πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν χωροῦσι καὶ αἱ θρησκευτικαὶ τῶν δοξασίαι σαφηνίζονται, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων τότε διὰ χαριέντων ὑπαινιγμῶν τὴν σαφηνίαν εἰς τὸ ἔργον του θ' ἀποτυπώνει. Ὅτε δὲ ὁ ἄνθρωπος τὴν φύσιν, ἦτις κατ' ἀρχὰς ἐξέπληξεν αὐτὸν διὰ τῶν θαυμαστῶν αὐτῆς θεαμάτων, καλῶς κατενόησε, τότε καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ γίνεται καλὴ καὶ εἰς τὸ ἔργον της ἐφαρμόζει νόμους καὶ ἀναλογίας καὶ εἰς τὴν ἀνωτάτην τῆς τελειοποιήσεως της βαθμίδα φθάνει. Τοιαύτην ἔχει τὴν καταγωγὴν ἡ ἀρχιτεκτονική. Διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἡ ἀποστολὴ αὐτῆς εἶναι μὲγάλη, ὡς θέλωμεν ἀμέσως γνωρίσει. Ἄν καθ' ὑπόθεσιν ἡ Αἴγυπτος ἐν τῇ παρελεύσει τῶν αἰῶνων ἐληθμονεῖτο, βλέπωμεν τις εἰς τῆς Μέρφιδος τὰς ἐρημίας ὅτι ὑψοῦνται πυραμίδες, τὰς ὁποίας σφίγγες φυλάττουσι, θὰ ἐμάντευεν ὅτι ὑπῆρξεν ἐκεῖ λαὸς θρησκευτικὸς, εἰς τὸ μυστήριον ἀφωσιωμένος καὶ περισσῶς εἰς τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανάσιαν πιστεύων. Ἄν δὲ καὶ ἡ Ἑλλάς τὸ αὐτὸ ἐπασχεν, ἀνευρίσκων ὁ καλλιτέχνης κίονα τῶν προπυλαίων ἢ τεμάχιον τῆς τοῦ Φειδίου γλυφίδος, θὰ κατενόει ὅτι λαὸς εἰς ἄκρον αἰσθηματικὸς καὶ λίαν φιλόκαλος τὴν χώραν ταύτην κατόκησε, λαὸς τοσοῦτον τὸ καλὸν θεραπεύσας, ὥστε νὰ ἀποθεώσῃ μὲν τὸν ἄνθρωπον, νὰ ἀνθρωπίσῃ δὲ τοὺς θεοὺς. Ὅρει προησθάνθησαν δὲ τὰ ἔθνη ὅτι μέτρον τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης αὐτῶν θὰ ἦσαν τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ τοῦ ποιητοῦ, τοῦ γλύπτου καὶ τοῦ ζωγράφου τὰ ἔργα, ὡσεὶ εἰς τούτους προεῖδον οἱ λαοὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν τοὺς μάρτυρας, Ἀσσανοὶ τε καὶ Αἰγύπτιοι, Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι, πάντες ἀνεξαιρέτως τοὺς καλλιτέχνους ὑπερετίμησαν.

Τινὲς ἐκάλεσαν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τρόπον τοῦ κοσμεῖν τὰς οἰκοδομὰς. Ἄλλ' οὗτοι ἐξήλειψαν ἀπὸ τῶν ὠραίων τεχνῶν τὴν μεγίστην, καθ' ὅτι τὸν ἀρχιτέκτονα ὡς κοσμητὴν καὶ πρόσωπον τριτεύον παρειδόγουσιν εἰς τὸν ὄρισμόν, τὸ δὲ καλὸν ὡς σύντροφον ἀπλοῦν καὶ μέρος πρόσθετον τοῦ χρησίμου παριστώσιν.

Ἡ ἀρχιτεκτονική, καίπερ ταῖς ἀνθρωπίναις χρειαῖς ὑπηρετικὴ, ὁσάκις δὲν εἶναι καθαρῶς θρησκευτικὴ ἢ ἀναμνηστικὴ ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοῦ καλλιτέχνου πλὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ξηρῶν κανόνων καὶ ἔμπνευσίν τινα καὶ προσέτι τοιοῦτον τοῦ καλοῦ μετὰ τοῦ σκοπῆμου συνδυασμόν, ὥστε οὐδὲν νὰ θυσιάσῃται τῷ ἔργῳ· διότι τὸ ἄσκοπον δυσαρεστεῖ τὴν αἴσθησιν, τὸ δὲ δυσαρεστοῦν αὐτὴν δὲν εἶναι καλλιτεχνία. Τίνι δὲ τρόπῳ τὸ καλὸν ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἐπιτυγχάνεται διετύπωσεν ὁ αἰώνιος καλλιτέχνης ἐν αὐτῇ τῇ δημιουργίᾳ τοῦ σύμπαντος διὰ τῆς τάξεως τῆς συμμετρίας καὶ τῆς ἀρμονίας. Τόσον δ' ἔχει σημασίαν ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ ἡ ἀρμονία, ὥστε διάσημοι ἀρχιτέκτονες ὥρισαν αὐτὴν ὡς τὴν μουσικὴν τῆς ἐκτάσεως· καὶ ὡς ἡ μουσικὴ διὰ τῆς ἀρμονίας τῶν τόνων της παριστάνει ὅ,τι ἀδύνατον εἶναι νὰ ἀκούσωμεν, ὡς λόγου χάριν τὸν ὕπνον, τὴν ἡσυχίαν κτλ. . . οὕτω καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ διὰ λίθων ἐπιθέσεων καὶ διὰ μαρμαρίνων ὄγκων μεταδίδοι ἡμῖν τὰ ὑψηλότατα, λεπτότατα καὶ εὐγενέστατα τῶν αἰσθημάτων, κατορθώνει δηλονότι διὰ τῆς ἀρμονίας τῶν γραμμῶν της, ὁσάκις τὰ ἔργα αὐτῆς θεωρήσῃ, νὰ ἐγειρῇ εἰς τὴν ψυχὴν μας αἰσθημάτων ἐκπλήξεως ἢ μεγαλείου, τρόμου ἢ ἡδονῆς, χαρίτος ἢ ἰσχύος.

Ἄλλὰ τὸ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς κάλλος σχετίζεται καὶ πρὸς τὴν ἰδέαν καθήκοντός τινος. Ὅς τις εὐκόλως νὰ νοήσῃ δύναται, πᾶν οἰκοδόμημα πολλὰ μᾶς ἀφαίρει ἀπὸ τῶν τῆς φύσεως δώρων ἀποφράττει δὲ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς καλλονας αὐτῆς· διὸ δίκαιον εἶναι ἀντὶ τῶν εὐεργετημάτων, ἅτινα μᾶς στρεφεῖ, νὰ μᾶς ἀνατ-